

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Saskaņoti pasākumi, lai veicinātu pētnieku karjeras attīstību un mobilitāti Eiropā" (pašiniciatīvas atzinums)

(2010/C 255/03)

Vienīgais ziņotājs: **Pedro ALMEIDA FREIRE**

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja saskaņā ar Reglamenta 29. panta 2. punktu 2009. gada 16. jūlijā nolēma sagatavot pašiniciatīvas atzinumu par tematu

"Saskaņoti pasākumi, lai veicinātu pētnieku karjeras attīstību un mobilitāti Eiropā".

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2009. gada 10. novembrī. Ziņotājs — Almeida Freire kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 458. plenārajā sesijā, kas notika 2009. gada 16. un 17. decembrī (16. decembra sēdē), ar 174 balsīm par un 8 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ieteikumi

— Lai pilnveidotu Eiropas pētniecības telpu (ERA), saglabātu Eiropas Savienības konkurētspēju pasaulē un ES spētu stāties pretī nākotnes izaicinājumiem, īpaša nozīme būs cilvēkresursu attīstībai un mobilitātes veicināšanai zinātnes un tehnoloģiju jomā.

— Steidzami jāveic pasākumi, kas uzlabotu koordināciju starp izglītības, pētniecības, nodarbinātības un sociālās nodrošināšanas politiku, lai izglītības, zinātnes un sociālās politikas instrumentu izstrāde noritētu saskaņoti un Eiropas Savienība varētu sasniegt šajā jomā izvirzītos mērķus.

— Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) ierosina paplašināt un labāk koordinēt esošās programmas cilvēkresursu jomā, kā arī veicināt mobilitāti. Īpaši svarīgi ir izmantot iespējas, kuras paver diskusijas par ES Astoto pamatprogrammu pētniecības un tehnoloģiju izstrādes jomā, lai, īstenojot arī citus pasākumus, stiprinātu cilvēku kapitālu un izveidotu platformu padziļinātai pētnieku apmācībai.

— EESK arī ierosina Eiropā izveidot centru cilvēkresursu pārraudzībai zinātnes un tehnoloģiju jomā, lai vāktu, analizētu un sniegtu viendabīgu un salīdzināmu informāciju par nozari un cilvēkresursu politiku Eiropā un visā pasaulē.

— EESK rosina īstenot saskaņotus pasākumus, lai Eiropas Savienība uzlabotu pētnieku karjeras un mobilitātes iespējas, īpašu uzmanību veltot pētnieku darba nosacījumiem un profesionālajai izaugsmei, proti, darbā pieņemšanas noteikumiem, karjeras virzībai un sociālajai aizsardzībai.

— Visbeidzot, EESK norāda, ka jaunajā Eiropas inovāciju pakētā, ko ES pašlaik izstrādā, un turpmāk pārskatītājā Lisabonas stratēģijā pietiekama uzmanība jāvelta cilvēkresursu palielināšanai zinātnes un tehnoloģiju jomā un pienācīgas kvalifikācijas nodrošināšanai.

2. Ievads

2.1. Īstenojot Lisabonas stratēģiju, Eiropas Savienībā un dalībvalstīs arvien pieaug pētniecības, tehnoloģiju izstrādes un inovācijas politikas nozīme.

2.2. Eiropas konkurētspējas, izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā neseno pastiprinātais atbalsts Eiropas pētniecības telpai un cilvēkresursu attīstībai liecina, ka Eiropā noteikti ir jāpalīdzina cilvēkresursi zinātnes un tehnoloģiju jomā un jāveicina mobilitāte, lai minēto stratēģiju varētu veiksmīgi īstenot.

2.3. Eiropas Savienība gatavojas izstrādāt jaunu inovācijas stratēģiju, kura būtu integrēta un vairāk vērsta uz sociālo jaūtājumu risināšanu un kurā vislielākā uzmanība jāvelta tā sauktajam "zināšanu trijstūrim". Tieši cilvēka faktoram būs īpaša nozīme, lai Eiropa varētu saglabāt konkurētspēju pasaulē un veiksmīgi pārvarēt nākotnes izaicinājumus.

2.4. Valstu un valdību vadītāji arvien biežāk atzīst, ka ES izglītības un pētniecības politikā un Eiropas sadarbībā nozīmīgi faktori ir brīva zināšanu aprīte un mobilitāte. To veicina dažādas Eiropas līmeņa programmas attiecīgās jomās: – studentu mobilitātes programma "Erasmus"; – "Erasmus Mundus" programma sadarbības uzlabošanai ar trešām valstīm, lai izstrādātu kopīgas mācību programmas maģistra un doktora grāda iegūšanai un sekmešu augstākās izglītības iestāžu partnerību; – "Pamatprogramma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai", kuras apakšprogrammas "People" ("Cilvēkresursi") mērķis ir veicināt pētnieku mobilitāti

un kura vislabāk pazīstama ar tā dēvētajiem “Marie Curie” pasākumiem. “Boloņas procesa” mērķis ir veicināt Eiropas dimensiju augstākajā izglītībā, mobilitāti un sadarbību. Neraugoties uz esošajām programmām un jau ieguldīto darbu, ir jāatzīst, ka darāmā vēl ir ļoti daudz.

2.5. Šo pašiniciatīvas atzinumu EESK nolēma izstrādāt, lai turpinātu jau atzinumā par Komisijas paziņojumu “Labāka karjera un lielāka mobilitāte: Eiropas partnerība pētniekiem”⁽¹⁾ aizsāktu un sekmētu darbu saistībā ar stratēģiju, kuras mērķis ir stiprināt cilvēku kapitālu Eiropas Savienībā, kā arī atbalstītu pūliņus īstenot jaunu izpētes politiku un inovācijas stratēģiju, kurās ievērota cilvēkresursu saistība ar integrācijas politiku (Komiteja allaž atbalstījusi šādu pieeju) un sociālās politikas programmu.

2.6. Lisabonas stratēģiju atjauninās 2010. gadā, kad sāks īstenot arī jauno Eiropas inovācijas plānu un veidos jaunu redzējumu uz Eiropas pētniecības telpas nākotni līdz 2020. gadam.

2.7. Arī ekonomikas krīzes laikā dalībvalstis un Eiropas Savienība nedrīkst atteikties no tādām politikas prioritātēm kā publiskā un privātā finansējuma palielināšana pētniecībai un izstrādei, kā arī cilvēkresursu palielināšana zinātnes un tehnoloģiju jomā.

2.8. ES līmenī ir steidzami jāizvirza kopīgi mērķi un jāparedz pasākumi, lai zinātnes un tehnoloģiju jomā nodrošinātu tādu cilvēkresursu līmeni, kas ļaus sasniegt ES izvirzītos tālejošos mērķus.

2.9. Šie mērķi ir panākt, lai pastāvīgi aug zinātnes un tehnoloģiju jomā (matemātika, dabas zinības, inženierzinātnes, sociālās un humanitārās zinātnes) studējošo jauniešu un doktorantu skaits, palielinātos zinātnē nodarbināto sieviešu īpatsvars, Eiropā būtu radīti labvēlīgi apstākļi, kas ļauj piesaistīt vajadzīgos cilvēkresursus zinātnes un tehnoloģiju jomā, atjaunotos līdzsvars transatlantiskajās attiecībās un apmaiņa starp Eiropu un pārējo pasauli būtu izdevīga abām pusēm. Tie ir jauni mērķi, kuriem jāpapildina Lisabonas stratēģijas sadaļa, kas attiecas uz šo jomu.

2.10. Lai sasniegtu minētos mērķus, Eiropā jāveido izcilu zināšanu centri un tīkli, kas piesaistītu spožākos prātus no visas pasaules un — jo īpaši svarīgi — paplašinātu gan izglītības, gan zinātniskās un tehnoloģiskās kultūras sociālo pamatu.

3. Efektīva Eiropas un dalībvalstu politika attiecībā uz cilvēkresursiem zinātnes un tehnoloģiju jomā

3.1. EESK atzinīgi vērtē iespējas, ko paver divi dokumenti: zaļā grāmata par Eiropas pētniecības telpu⁽²⁾, kurā kā viena no Eiropas pētniecības telpas galvenajām prioritātēm minēta Eiropas pētnieku partnerība, kas veicina profesionālo izaugsmi un mobilitāti, un iepriekš minētais Komisijas paziņojums, par kuru EESK jau pieņēmusi atzinumu. Ar šo pašiniciatīvas atzinumu EESK mēģina spert soli uz priekšu un atbalstīt priekšlikumus, kas ietverti dokumentā “Eiropas partnerība, lai uzlabotu pievilcību karjerai pētniecības un tehniskās attīstības (PTA) jomā un nosacījumus pētnieku mobilitātei Eiropā (Ierosinātā prioritārā rīcība)”⁽³⁾, kuru Portugāles ministrs *José Mariano Gago* un Luksemburgas ministrs *François Biltgen* sagatavoja sadarbībā ar citiem ministriem un kurš publicēts 2009. gada 30. aprīlī, tā praktiski sekmējot ES politiku attiecībā uz cilvēkresursiem zinātnes un tehnoloģiju jomā.

3.2. EESK atzinīgi vērtē ievērojamo darbu, kas ES līmenī jau ieguldīts minētajā jomā. EESK ir izstrādājusi vairākus pašiniciatīvas atzinumus par šo tematu.

3.3. Jau kopš 2000. gada marta ES stratēģijā zinātnes un tehnoloģiju jomā īpaša uzmanība tiek veltīta cilvēkresursiem. Augstākā līmeņa sanāksmē, kas 2002. gadā notika Barselonā, izvirzīja mērķi līdz 2010. gadam Eiropā pētniecībai un izstrādei atvēlētā IKP daļu palielināt līdz 3 %. Bija paredzēts, ka, īstenojot šo mērķi, pētnieku skaits palielināsies par aptuveni pusmiljonu⁽⁴⁾.

3.4. Minētie aprēķini liecina, ka šajā jomā vajadzīga kopēja Eiropas politika, kas būtu tālejošāka nekā atklātā — valstu īstenoto pasākumu — koordinācijas metode un ļautu mainīt pašu pētnieku (tostarp jauno pētnieku) darba nosacījumus attiecībā uz pieņemšanu darbā, karjeras virzību un sociālo aizsardzību un ietekmēt viņu profesionālo izaugsmi.

3.5. Neraugoties uz to, ka privātajam sektoram pētniecībā un izstrādē jāiegulda divi no paredzētajiem trim procentiem no IKP, nedrīkstam gaidīt, ka ražotāji vieni paši tiks galā ar šo uzdevumu. Valdībām ir jāuzņemas īpaša atbildība šajā jomā. Tā kā lielākā daļa darba iespēju pētniekiem paveras tieši rūpniecībā, Eiropā, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, ir jārada labāki apstākļi pētījumu veikšanai privātajā sektorā, tai skaitā mazajos un vidējos uzņēmumos. To var izdarīt, piemēram, stimulējot uzņēmumu tīklu un klasteru veidošanu svarīgākajās Eiropas ekonomikas nozarēs.

(2) Zaļā grāmata “Eiropas Pētniecības telpa: jaunas perspektīvas” (COM-2007) 161, galīgā redakcija), 2007. gada 4. aprīlis.

(3) Padomes Dokuments 10003/09, 2009. gada 18. maijs.

(4) Sk. augsta līmeņa ekspertu grupas izstrādāto ziņojumu “Report by the High Level Group on Increasing Human Resources for Science and Technology in Europe 2004”, Eiropas Kopienas, 2004. gads.

(1) OV C 175, 28.7.2009., 81. lpp.

3.6. Publiskais finansējums uz vienu pētnieku Eiropā joprojām ir ievērojami mazāks nekā ASV un Japānā. Tāpēc Eiropas valstu valdībām jāizvirza arī tāds zinātnes politikas mērķis kā darba apstākļu un nodarbinātības iespēju uzlabošana publiskajā sektorā. Eiropas Savienībā, rēķinot uz kopējo iedzīvotāju skaitu, ir arī daudz mazāk pētnieku nekā ASV un Japānā. Ja ES ir aptuveni seši pētnieki uz 1 000 iedzīvotājiem, tad Japānā un ASV šis skaitlis ir starp deviņiem un desmit pētniekiem uz 1 000 iedzīvotājiem.

3.7. Augstākās izglītības iestādēm, kas galvenokārt atbildīgas par pētnieku sagatavošanu, jārod jauni risinājumi, kā mācību programmās labāk integrēt izglītību un apmācību un veiksmīgāk sadarboties ar ražotājiem, mēģinot uzlabot mūžizglītības kvalitāti. Augstskolām, kas sagatavo cilvēkresursus zināšanu sabiedrībai, patiesībā ir jāmaina attieksme pret šiem jautājumiem, pārveidojot mācību programmas, apmācību saistot ar pētniecību un izstrādi uzņēmumos, piedāvājot jaunas iespējas, tostarp arī cilvēkiem, kas pētniecībai pievēršas vēlākā dzīves posmā, kā arī nodrošinot, ka izglītība un pētniecība ir pieejama sievietēm, mazākumtautībām un nelabvēlīgā stāvoklī esošām grupām, tostarp cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuri uzskata, ka šajā jomā viņi varētu sekmēt sabiedrības attīstību un apliecināt sevi kā mūsdienu sabiedrības locekļi.

3.8. Ne vienmēr augstākās izglītības mācību programmās paredzēts, ka studentiem, kas vēl nav ieguvuši pirmās pakāpes diplomu, un studentiem, kas vēlas iegūt otrās pakāpes diplomu, ir jāiesaistās pētniecībā, arī privātajā sektorā, un tāpēc šajā jomā ir vajadzīgas pārmaiņas.

3.9. Jāveic arī pasākumi, lai vairāk jauniešu vēlētos veiksmīgi darboties pētniecības, inženierzinātņu un tehnoloģiju, kā arī sociālo un humanitāro zinātņu jomā. Valstu valdībām un Eiropas Komisijai būtu saskaņoti jāuzņemas galvenā atbildība par šo jautājumu, lai arī pastāv ļoti lielas atšķirības starp profesionāļu pienākumiem ražošanas sektorā un universitātēs vai publiskajā sektorā. Tas ir galvenais faktors, lai izveidotu Eiropas pētniecības telpu un ES nākotnes labklājībai un konkurētspējai.

3.10. Arī zinātņu mācīšana skolās ir ļoti svarīga, jo tā var raisīt bērnu un jauniešu interesi par zinātnieka profesiju. Veiksmīgai Eiropas pētniecības telpas izveidošanai būtiski ir nopietni izturēties pret profesionālo kvalifikāciju un izglītības kvalitāti jau pamatskolā un vidusskolā, ne vien nodrošinot augsti kvalificētus mācītājus, bet arī mācību programmā iekļaujot eksperimentālo darbu un sadarbojoties ar zinātniekiem un ražotājiem⁽⁵⁾.

(5) Sk. publikācijas "Encouraging Student Interest in Science and Technology Studies", *Global Science Forum*, ESAO, 2008. gads, "Mathematics, Science and Technology Education Report, The Case for a European Coordinating Body", *European Roundtable of Industrialists*, 2009. gada augusts.

3.11. Ir vispāratzīts, ka zinātnes popularizēšanas stratēģijām ir liela nozīme sabiedrības izpratnes veidošanā par zinātni un zinātnes tuvināšanā sabiedrībai, īpaši jauniešiem. Tomēr arī Eiropas līmenī ir jānodrošina vairāk stimulu, atbalstot kopīgas iniciatīvas, jo tās veic svarīgu uzdevumu, īpaši mūsdienu globalizētajā pasaulē, kurā ir ļoti svarīgi izprast pretrunīgus jautājumus un popularizēt zinātnes sasniegumus.

3.12. Vēl viens svarīgs jautājums ir zinātnes jomā strādājošās sievietes. Lai arī mūsdienu statistika ļoti atšķiras no 20 gadu senas pagātnes, daudzās valstīs un daudzās zinātniskās izpētes jomās nodarbināto sieviešu skaits joprojām ir pārāk neliels un, galvenais, — sievietes reti ieņem amatus augstākajā vadības līmenī. Eiropas Komisija un dažas dalībvalstis ir ieguldījušas ievērojamas pūles šīs nevienlīdzības mazināšanā, tomēr darāmā ir vēl ļoti daudz. Ne-raugoties uz to, ka šibrīža pasākumos neizdodas veiksmīgi savienot zinātnes politiku ar politiku, kas piedāvā sociālu un ekonomisku atbalstu sievietēm, tieši sieviešu iesaistīšana nepārprotami ļautu palielināt Eiropas zinātnes un tehnoloģijas jomā nodarbināto skaitu.

3.13. Diskusijās par zinātnes un tehnoloģijas jomā nodarbinātajiem nedrīkst aizmirst arī Eiropas pētniecības telpas starptautisko dimensiju⁽⁶⁾. Eiropas Savienībai ir jāiesaistās starptautiskā sacensībā par visaugstāk kvalificēto profesionāļu piesaistīšanu un, uzlabojot valstu un Kopienas politiku koordināciju, jānodrošina viņiem iespēja palikt Eiropā. Ikvienai ierosmei šajā jomā ir jāietver sadarbība, lai pastiprinātu zināšanu apriti un nodošanu un cilvēku mobilitāti un nodrošinātu savstarpīgumu, un, jo īpaši pētniekiem no attīstības valstīm būtu jāpalīdz uzlabot kvalifikāciju viņu izcelsmes valstī.

4. Praktiski politiski pasākumi ar mērķi panākt tūlītēju progresu Eiropas programmā par cilvēkresursiem zinātnes un tehnoloģijas jomā

4.1. EESK vēlas uzsvērt, cik svarīga ir kopēja Eiropas pieeja, veicot praktiskus politiskus pasākumus, kuru mērķis ir panākt tūlītēju progresu saistībā ar cilvēkresursiem zinātnes un tehnoloģijas jomā.

4.2. Vēlreiz atzinīgi vērtējot Komisijas paziņojumu "Labāka karjera un lielāka mobilitāte: Eiropas partnerība pētniekiem", īpaši to daļu, kas attiecas uz pētnieku nolīgšanu un darba apstākļu uzlabošanu, EESK uzskata, ka ilgtspējīga un vienmērīga attīstība Eiropas Savienībā, kas skaitļos izsakāma ar 5 % pieaugumu gadā

(6) EESK 2009. gada 11. jūnija atzinums par tematu "Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Eiropas stratēģiskie pamatnorādījumi starptautiskai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā"", ziņojājs — *Gerd Wolf* kgs (OV C 306, 16.12.2009., 13. lpp.).

turpmākos desmit gadus, ir gan vēlama, gan iespējama. Tas ļautu desmit gadu laikā par 50 % palielināt zinātnes un tehnoloģijas jomā nodarbināto skaitu. EESK ierosina praktisku politisko rīcību uzsākt visupirms šādās jomās:

4.2.1. palielināt to jauniešu skaitu un īpatsvaru, kuri izvēlas apgūt ar zinātni un tehnoloģiju saistītas profesijas;

4.2.2. palielināt doktorantūras studentu skaitu un īpatsvaru, dažādot doktorantūras programmas un pastiprināt kvalitātes kontroles mehānismus;

4.2.3. piesaistīt un paturēt Eiropas iestādēs vairāk zinātnes un tehnoloģiju programmu studentu no Eiropas un pārējās pasaules un dubultot ārpus savas izcelsmes valsts studējošo doktorantu skaitu;

4.2.4. atgādināt, cik svarīgi ir nodrošināt juridisku, administratīvu un finansiālu pamatu, kas veicinātu iepriekš minēto pasākumu īstenošanu pētniecības, nodarbinātības un sociālās politikas saskaņošanas jomā.

4.3. To jauniešu skaits, kuri izvēlas apgūt ar zinātni un tehnoloģiju saistītas profesijas, lielākajā daļā Eiropas valstu faktiski ir audzis, tomēr to īpatsvars salīdzinājumā ar citu programmu studentiem nav palielinājies. Lai piesaistītu jauniešus zinātnes un tehnoloģijas jomai, varētu – uzlabot zinātnes un tehnoloģijas mācīšanu un palīdzēt izveidot zinātnes tīklus, šajā nolūkā gan valsts, gan starptautiskā līmenī iesaistot skolas, zinātņu skolotājus un pētniekus; – atbalstīt zinātnes popularizēšanas pasākumus un palielināt zinātniskās un tehnoloģiskās attīstības sociālo bāzi, īpaši zinātnes centru un zinātņu muzeju veidā; – nodrošināt informācijas un akadēmiskās un profesionālās orientācijas pakalpojumus, kas spēj apmierināt sabiedrības vajadzības saistībā ar zinātnes un tehnoloģiju apguvi.

4.4. Nekavējoties vajadzētu uzsākt arī atbalstu doktorantūras studiju programmu skaita palielināšanai un piedāvāto programmu klāsta paplašināšanai, nepazeminot to kvalitāti un, kur tas ir lietderīgi, iesaistot arī ražotājus. Šajā nolūkā varētu īstenot pasākumus ar mērķi – palielināt stipendiju skaitu doktorantūras studentiem, tās piešķirot valsts vai starptautiskos konkursos; – doktorantūras studijām Eiropā piesaistīt trešo valstu augstskolu absolventus; – palielināt doktorantūras studiju nozīmi, kas pēdējā laikā ir pieaugusi, lai sasniegtu augstu profesionālās kompetences līmeni dažādās jomās, ne tikai pētniecībā.

4.5. Par mērķi noteikti jāizvirza ārvalstu studentu piesaistīšana. Lai to panāktu, – jāuzlabo un jārosina studentu, pētnieku un skolotāju mobilitāte starp iestādēm, nozarēm un pāri robežām, īpaši mobilitāte starp akadēmiskajām mācību iestādēm un ražotājiem;

– jāveicina atvērta, konkursa veida un pārredzama pētnieku pieņemšana darbā; – jāuzlabo pētnieku ģimeņu dzīves apstākļi un darba tirgus pieejamība pētnieku partneriem; – būtiski jāsamazina birokrātija saistībā ar publiskā finansējuma saņemšanu pētniecībai.

4.6. Lai palielinātu mobilitāti un interesi par darbu zinātnē, kā arī sieviešu īpatsvaru pētniecībā, ir svarīgi nodrošināt atbilstošu sociālo aizsardzību un uzlabot pētnieku darba un dzīves apstākļus. Ikvienas pētniecības un inovācijas jomas politikas panākumi ir atkarīgi no tā, cik viegli ir atrast darbu šajā jomā un līdz ar to – cik konkurētspējīga un pievilcīga ir zinātnieka karjera, kā arī, vai vīriešiem un sievietēm tiek piedāvāti vienlīdzīgi darba apstākļi, tostarp grūtniecības un dzemdību un bērna kopšanas atvaļinājumi un cits sociālais nodrošinājums, kas veicina pētnieku mobilitāti.

4.7. EESK atbalsta dalībvalstu centienus pieņemt noteikumus, kas ļautu pētniekiem vieglāk pārnest papildu pensijas tiesības no vienas valsts uz citu, izmantojot esošo tiesisko regulējumu un slēdzot divpusējos un daudzpusējos nolīgumus. EESK ar cerībām gaida priekšizpētes rezultātus par iespējamo Eiropas pensiju fondu ES pētniekiem, kuru šobrīd īsteno ar Kopienas finansējuma palīdzību un kas atbalsta visus pasākumus, kurus tas uzskatīta par vajadzīgiem, lai pētnieki varētu vieglāk pārnest pensiju tiesības.

4.8. EESK arī atbalsta un piekrīt steidzamiem pasākumiem, ar ko atvieglu izglītības, pētniecības, nodarbinātības un sociālās politikas koordināciju, lai varētu saskaņoti izstrādāt izglītības, zinātnes un sociālās politikas instrumentus un sasniegt Eiropas mērķus attiecībā uz cilvēkresursiem zinātnes un tehnoloģiju jomā.

4.9. EESK vēlas, lai iepriekš minēto uzdevumu un mērķu sasniegšanai ES līmenī īstenotu šādus praktiskus pasākumus:

4.9.1. sakarā ar drīzumā gaidāmajām diskusijām par topošo Astoto pētniecības un tehnoloģiju izstrādes pamatprogrammu panākt, lai ar minētās programmas atbalstītajiem pasākumiem tiktu izveidota modernizētas izglītības platforma, īpaši doktorantūrā, uz kuru atklātā konkursā var pretendēt visu valstu studenti;

4.9.2. izveidot zinātnes un tehnoloģijas jomā nodarbināto cilvēkresursu uzraudzības centru, kas sniegtu viendabīgu un salīdzināmu informāciju par norisēm nozarē un valstu cilvēkresursu politiku gan Eiropā, gan pasaulē (?);

(?) Šo priekšlikumu jau 2004. gadā izvirzīja augsta līmeņa ekspertu grupa zinātnes un tehnoloģiju jomas cilvēkresursu izvērtēšanai Eiropā (sk. 4. zemsvītras piezīmi).

4.9.3. tāpat sakarā ar Astotājo pētniecības un tehnoloģiju izstrādes pamatprogrammu paplašināt *Marie Curie* pasākumus pētnieku mobilitātes un ar to saistīto darbību atbalstam un paplašināt starptautisku sadarbību cilvēkresursu jomā; turpināt izvērst *Erasmus Mundus* programmu, lai rosinātu sadarbību ar trešām valstīm tālākizglītības jomā.

4.10. Noslēgumā EESK aicina nākamajā Lisabonas stratēģijas pārskatīšanā pienācīgi ņemt vērā cilvēkresursu nozīmi zinātnes un tehnoloģijas jomā un nodrošināt pētnieku atbilstīgu kvalifikāciju, kā arī ilgtermiņa kopīgas Eiropas Savienības līmeņa politikas izstrādi šajā jomā.

Briselē, 2009. gada 16. decembrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Mario SEPI*
